

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **E. D.**

skazanego z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2025 r. w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z 19 lipca 2024 r. sygn. akt VI Ka 386/24,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach
z 28 marca 2024 r. sygn. akt IV K 867/23,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

[PŁ]

UZASADNIENIE

Sygn. akt IV 508/24

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach wyrokiem z 28 marca 2024 r. sygn. akt IV K 867/23 uznał oskarżonego E. D. winnym czynu z art. 164 § 1 k.k. w

zw. z art. 163 § 1 pkt 3 w zw. z § 2 k.k. i art. 157 § 1 i 2 w zw. z § 3 k.k. i art. 11 § 2 k.k., i za to na mocy art. 164 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku). Ponadto, Sąd ten orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody pokrzywdzonym, poprzez zapłatę na rzecz określonych podmiotów indywidualnie wskazanych kwot (pkt 3 wyroku) oraz o zadośćuczynieniu od oskarżonego za doznaną krzywdę wobec wskazanych pokrzywdzonych (pkt 3 wyroku). Sąd I instancji, na podstawie art. 43a § 2 k.k. zawarł w wyroku także rozstrzygnięcie dotyczące świadczenia na rzecz określonego podmiotu (pkt 4 wyroku).

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z 19 lipca 2024 r. sygn. akt VI Ka 386/24 zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że oskarżonego E. D. uznał za winnego tego, że w dniu 27 stycznia 2023 r. w K. przy ul. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą poprzez rozkręcenie śruby mocującej dwie części dwuzłączki łączącej kuchenkę gazową w mieszkaniu z instalacją gazową oraz oklejenie od wewnątrz taśmą drzwi wejściowych do mieszkania nr [...] celem uszczelnienia, spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo eksplozji gazu ziemnego poprzez doprowadzenie do jego nagromadzenia w stężeniu wybuchowym w zajmowanym przez siebie lokalu budynku [...] przy ul. [...] w K., po czym nie zachowując ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, w wyniku kontaktu nagromadzonego gazu z czynnikiem inicjującym, nie umyślnie spowodował zdarzenie zagrażające życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach w postaci eksplozji nagromadzonego gazu, mimo, że możliwość wystąpienia takiego skutku przewidywał, czym spowodował częściowe zawalenie się budynku [...], uszkodzenie pobliskich budynków oraz zniszczenie zaparkowanych w pobliżu samochodów, a także spowodował u małoletnich M. U. i D. U. naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni oraz u P. U. spowodował obrażenia które naruszyły czynności narządów jego ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni; (pkt 1 wyroku), w pozostałej zaś części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt 2 wyroku).

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł obrońca skazanego podnosząc w niej zarzuty rażącego naruszenia następujących przepisów prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- rażące naruszenie art. 3 ust. 2 i 3 i 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w związku z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 156 § 5a k.p.k. poprzez przesłuchanie skazanego pod nieobecność obrońcy, w czasie gdy istniała realna obawa o jego stan psychiczny w trakcie przesłuchania, bowiem był on zabrany wprost ze szpitala, gdzie poddawany był silnemu leczeniu farmakologicznemu;
- rażące naruszenie art. 6 k.p.k. i art. 201 k.p.k. poprzez uniemożliwienie skazanemu realnej obrony, polegające na oddaleniu wniosków o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii ustnej i przesłuchanie biegłych z zakresu toksykologii i gazownictwa, oraz oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie biegłego z zakresu suicydologii, w czasie, gdy skazany nie miał możliwości zadawania pytań biegłym;
- rażące naruszenie art. 6 k.p.k. w zw. z art. 156 k.p.k. i 193 k.p.k. poprzez zastosowanie prekluzji dowodowej, w czasie gdy uniemożliwiono obrońcy realne zapoznanie się z aktami postępowania i skonsultowania ze skazanym linii obrony, bowiem akta te przenoszono między sądami, a w dniu zapoznawania się z nimi odebrano je obrońcy pod pretekstem przekazania sądowi wyższej instancji celem rozpoznania zażalenia, co doprowadziło do niemożności sporządzenia kompletnych wniosków dowodowych w terminie wyznaczonym przez sąd I instancji, a następnie oddalenie tych wniosków;
- rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 167 k.p.k. i 193 § 1 k.p.k. poprzez niepowołanie biegłych z zakresu mechanoskopii i daktyloskopii, w czasie gdy ich ustalenia były konieczne do poczynienia ustaleń faktycznych wplecionych w uzasadnienie wyroku, a w miejsce tego samodzielne stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy przez sądy obu instancji, tj. przyjęcie, że skazany posiadał klucz francuski znaleziony w miejscu eksplozji i ten właśnie klucz posłużył do rozkręcenia instalacji gazowej;
- rażące naruszenie art. 6 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343, której termin implementacji minął 1 kwietnia 2018 r., sprowadzającej się do obowiązku rozstrzygania wszelkich wątpliwości na korzyść skazanego, jak również rażące naruszenie art. 5 § 2 k.p.k., poprzez rozstrzyganie wszelkich

wątpliwości, a także niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść skazanego, zamiast na jego korzyść.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w całości oraz wyroku Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz o zwrócenie Sądowi Okręgowemu akt niniejszej sprawy w celu uzupełnienia uzasadnienia zaskarżonego wyroku w zakresie w jakim Sąd nie uwzględnił przepisów Unijnych przywołanych w apelacji tj. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343, a dotyczących naruszenia prawa do obrony oskarżonego oraz obowiązku rozpoznawania wszelkich wątpliwości na korzyść oskarżonego.

W odpowiedzi prokurator wniósł o oddalenie kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji obrońcy skazanego zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało rozpoznaniem i oddaleniem tego nadzwyczajnego środka odwoławczego przez Sąd Najwyższy jako oczywiście bezzasadnego, w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Oczywista bezzasadność kasacji ma bowiem miejsce, gdy już pobieżna analiza podniesionych w niej zarzutów wskazuje, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia [*postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 1 lipca 2021 r. sygn. akt II KK 184/21*].

Tymczasem sformułowane przez skarżącego kasacyjnie zarzuty są niemal dokładnym powtórzeniem tych uprzednio już podniesionych w zwyczajnym środku odwoławczym, a które to zostały rzetelnie i wyczerpująco omówione przez Sąd Okręgowy w toku kontroli apelacyjnej. W świetle zaś przebiegu niniejszej sprawy oraz treści kasacji, zauważyć należy, że skarżący, choćby nawet pośrednio, nie

zakwestionował działań sądu odwoławczego, a swoje zarzuty wymierzył bezpośrednio przeciwko orzeczeniu sądu *meriti*, co nie mogło zostać na tym etapie uznane za skuteczne. Niemniej w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalono pogląd, iż zarzuty podniesione w stosunku do orzeczenia sądu I instancji podlegają rozważeniu w postępowaniu kasacyjnym, jedynie w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów podnoszonych pod adresem sądu odwoławczego (*postanowienie SN z 22 marca 2022 r. sygn. akt II KK 516/22*), to jak już zauważono powyżej w rozważanej kasacji, takie zarzuty formalnie nie zostały podniesione. Dopiero w treści uzasadnienia tego nadzwyczajnego środka odwoławczego, autor miejscami odnosi się do nierzetelnego rozpoznania zarzutów apelacyjnych, co jednak w przypadku podmiotu fachowego, trudno ocenić jako czyniące zadość regulacjom dotyczącym zakresu zaskarżenia i podstaw kasacyjnych (art. 519 k.p.k. oraz art. 523 k.p.k.)

W tym miejscu podkreślić też należy, iż kasacja jak już wspomniano na początku niniejszych rozważań – jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych (*postanowienie SN z 24 listopada 2021 r. sygn. akt II KK 422/21*). Postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. W postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy bada czy sąd odwoławczy (w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w Katowicach), w sposób rażący istotnie naruszył wskazane przez autora kasacji przepisy, a więc wyraźnie, niewątpliwie, jak również, gdy jego ciężar gatunkowy ma charakter poważny. O istotności danego uchybienia można mówić jedynie wtedy, gdy możliwe jest wykazanie, iż kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby zgoła odmienne od tego, które w sprawie zapadło (*por. wyrok SN z 30 sierpnia 2023 r. sygn. akt II KK 480/22*).

Wobec takiej konstrukcji kasacji, nie sposób przyjąć, iż ów nadzwyczajny środek odwoławczy skierowany jest przeciwko orzeczeniu sądu drugiej instancji. Sąd odwoławczy nie prowadził bowiem własnego postępowania dowodowego, a jedynie weryfikował poprawność procedowania sądu *meriti* i zasadność jego rozstrzygnięcia przez pryzmat zarzutów podniesionych przez skarżącego apelacyjnie (art. 433 k.p.k.), natomiast wyszczególnione przez skarżącego

kasacyjnie rzekome uchybienia odnosiły się do etapu postępowania przygotowawczego i pierwszoinstancyjnego. Jak zaś wynika z treści uzasadnienia sądu odwoławczego badanie możliwości wystąpienia ww. uchybień: w przeprowadzeniu czynności przesłuchania oskarżonego wówczas E. D. pod nieobecność obrońcy (tiret 1 kasacji); oddalenia wniosków dowodowych o dopuszczenie opinii ustnej i przesłuchanie biegłych z zakresu toksykologii i gazownictwa oraz wniosku dowodowego o przesłuchanie biegłego z zakresu suicydologii (tiret 2 kasacji); braku realnej możliwości zapoznania się z aktami postępowania (tiret 3 kasacji); niepowołania biegłych z zakresu mechanoskopii i daktyloskopii (tiret 4 kasacji) oraz nierozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść oskarżonego (skazanego) (tiret 5 kasacji) – zostało przeprowadzone w sposób czyniący zadość wymogom prowadzenia kontroli odwoławczej (art. 433 k.p.k.), wskutek czego też owe zarzuty zostały uznane za niezasadne (s. 3-7 formularza uzasadnienia wyroku). W ocenie sądu odwoławczego, podsumowującej przeprowadzone rozważania nad wskazanymi zarzutami: „sąd pierwszej instancji nie dopuścił się bowiem obrazy przepisów postępowania. Zebrał kompletny materiał dowodowy, a następnie poddał go ocenie, która w pełni korzysta z ochrony określonej normą przepisu art. 7 k.p.k. Szczegółowa analiza i ocena dowodów pozwoliła sądowi na sformułowanie ostatecznego wniosku co do winy oskarżonego. (...) ocena stanowiska sądu uwzględniająca całokształt materiału dowodowego, dokonana przez pryzmat stawianych apelacją zarzutów, kreuje rzeczywisty przebieg zdarzenia z 27 stycznia 2023 r., będącego przedmiotem osądu (s. 7 formularza uzasadnienia wyroku). O wnikliwości i rzetelności przeprowadzonej analiz i rozważań sądu odwoławczego świadczy także fakt dokonania korekty w opisie czynu przypisanego skazanemu, której to istotą było „bardziej dobitne odzwierciedlenie faktu braku stanowczej możliwości ustalenia konkretnej osoby, tj. oskarżonego lub jego córki, dokonujących bezpośrednio czynności rozszczelnienia instalacji gazowej i oklejenia drzwi” (s. 9 formularza uzasadnienia wyroku).

Na marginesie, Sąd Najwyższy przypomina, iż obraza art. 433 § 2 k.p.k. (na który skarżący kasacyjnie *de facto* nie wskazał w treści zarzutów) może nastąpić wskutek braku rozważenia wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, bądź w sytuacji, w której procedowanie sądu *ad quem* oraz

obrazujące je wywody z tym związane, zostaną poczynione w sposób odbiegający od wymogu rzetelności wynikającego z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Zachowanie owej rzetelności należy badać jednak przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia (zob. *postanowienie SN z 24 stycznia 2024 r. sygn. akt V KK 485/23*), co w istocie czyni skarżący wywodząc i formułując kasację w omówiony powyżej sposób.

Końcowo, podkreślić więc należy, iż powtórzenie w kasacji zarzutów podniesionych w apelacji może być skuteczne procesowo w sytuacji, gdy sąd odwoławczy tych to zarzutów w ogóle nie rozpozna lub też uczyni to w tak nierzetelny sposób, iż rażąco narusza to standardy kontroli odwoławczej, o których stanowią przepisy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (*postanowienie SN z 7 marca 2022 r. sygn. I KK 49/22*), co jak wykazano powyżej, wskazując na konkretne fragmenty z uzasadnienia sądu II instancji, w niniejszej sprawie nie miało miejsca, a nadto nawet sam skarżący kasacyjnie wprost tego nie zakwestionował.

Mając na uwadze powyższe rozważania, orzeczono o oddaleniu kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej, rozstrzygając o kosztach w myśl art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[PŁ]

[a.ł]